

**Nieuwsbrief nummer 12
september 2005**

**Historische Kring
Reken- en Wiskunde Onderwijs**

Bestuur: Danny Beckers, Marjolein Kool, Jan van Maanen, Ed de Moor, Harm Jan Smid.
Secretariële ondersteuning: Sylvia Eerhart (FI)

Beste HKRWO-leden,

Hieronder treft u een drietal nieuwsfeiten en de aankondiging van een nieuw verschenen boek. Het eerste nieuwsfeit betreft een verslag van het elfde symposium van de HKRWO; de beide andere zijn “nieuws”. Mocht u nieuws of opmerkelijke boeken willen melden dan horen we dat graag, zodat we dat met volgende nieuwsbrieven kunnen verspreiden.

Het programma voor het twaalfde HKRWO-symposium is in voorbereiding. De datum ligt al vast: 20 mei 2006. Zet de datum vast in uw agenda. Een programma zal met de volgende nieuwsbrief worden rondgestuurd. U meldt zich aan voor het symposium door overmaking van 25 euro op giro 4657326 tnv HKRWO te Heumen. Op onze Internetpagina (<http://www.fi.uu.nl/hkrwo>) staan de meest recente gegevens over symposium XII, alsmede de voorwaarden voor aanmelding.

Met vriendelijke groeten namens het bestuur,

Danny Beckers

1. HKRWO XI

Het elfde symposium van de HKRWO was wederom een groot succes. Ondanks de hitte, die in de loop van de middag ook in de zaal doordrong, konden de bijna vijftig deelnemers zich de gehele dag vermaken met een keur aan verhalen. Voor de pauze gaven Ida Stamhuis (Vrije universiteit, Amsterdam) en Gerard Alberts (Radboud universiteit Nijmegen) een mooi overzicht over de rol van de statistiek in de Nederlandse samenleving. In het verhaal van Ida Stamhuis lag de nadruk op de negentiende eeuw en hoorden van de verschillende statistische tradities die Nederland rijk was. Gerard Alberts verhaalde over de opkomst van het wiskundig denken rond Wereldoorlog II, de toenemende behoefte aan (statistische) gegevensverwerking en de groeiende betekenis van de statistiek voor de Westerse wereld.

Na de pauze hield Fred Goffree (emeritus Universiteit van Amsterdam) een voordracht over de televisie-serie *Kijk op kans*. Daardoor werd het publiek meer in detail geconfronteerd met de uitwerking van een aantal lessen kansrekening en statistiek op de basisschool in de jaren '70. Tijdens zijn verhaal werden ook een aantal fragmenten uit de televisieserie vertoond. Deze vertoning was mogelijk gemaakt door

een extra subsidie die was toegekend door de Stichting Fonds voor de Geld en Effectenhandel. Vervolgens nam Bert Zwanenveld (Open Universiteit Heerlen) het stokje over. Hij vertelde over de opmars van de statistiek in het curriculum van het middelbaar onderwijs in de jaren '50 tot en met '80. De dag werd afgesloten met een voordracht van Arthur Bakker (London Institute of Education), die liet zien hoe statistische begrippen in historische context soms beter –en soms ook juist minder goed– begrepen worden door leerlingen. Al met al was dit elfde symposium wederom een bijzonder geslaagde dag.

2. International Journal for the History of Mathematics Teaching

Tijdens het elfde symposium van de HKRWO was al sprake van het nieuwe internationale tijdschrift op het gebied van geschiedenis van het wiskunde-onderwijs. Onder redactie van Gert Schubring verschijnt vanaf 2006 het *International Journal for the History of Mathematics Teaching*. Vanuit de HKRWO is Harm Jan Smid bij de redactie van het tijdschrift betrokken. Het eerste nummer wordt gratis verspreid onder geïnteresseerden. Voor meer informatie en intekening kunt u kijken op de Internet-pagina van de uitgever.

Adres: <http://www.tc.edu/centers/ijhmt/>

3. Kijk op kans

Tijdens het elfde HKRWO besteedde Fred Goffree in zijn voordracht aandacht aan de televisie-serie *Kijk op kans*. Deze serie werd begin jaren '70 uitgezonden en was bedoeld om op de basisscholen kansrekening te introduceren. Een aantal fragmenten uit het Beeld en Geluid archief werden vertoond. Inmiddels is meer filmmateriaal opgedoken. Uit een privé-collectie zijn 16mm-banden opgedoken met daarop presentatiemateriaal over de serie, met engelstalige ondertiteling, vermoedelijk ten behoeve van een conferentie. Een student van de lerarenopleiding van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen is bezig met een afstudeerscriptie op basis van het materiaal. Hij is inmiddels in het bezit van de *Teleac*-boekjes die bij de serie hoorden, de evaluatie-rapporten van de serie en een aantal artikelen en boeken over de serie. Alleen de hoeveelheid beeldmateriaal is vooralsnog beperkt. Heeft u meer materiaal, of kent u mensen die meer materiaal hebben, dan horen we dat uiteraard graag.

4. Romeinse cijfers

Bij uitgeverij De Buitenkant is een mooi vormgegeven boekje uitgegeven over de geschiedenis, vorm en toepassing van het Romeinse cijferschrift. De auteur Ko van Harn beschrijft de ontstaanswijze van de Romeinse cijfers, het gebruik ervan door de eeuwen heen en de residuen zoals we die nog elke dag in allerlei toepassingen en vormen aantreffen. Meestal wordt gedacht dat M, het teken voor 1000, voor mille staat, maar het is een grafische verbastering van het symbool voor de Griekse hoofdletter 'phi', die bij de Grieken het duizendtal aanduidde. Zo staat dit boekje vol wetenswaardigheden, die zowel de historische deskundigen als de praktijkmensen in het onderwijs zullen aanspreken. Zoals gezegd: prachtig vormgegeven, aanschaffen dus.

Ko van Harn, *Romeinse cijfers*, De Buitenkant (2005), 72 pp. ISBN 9076452857; € 12